

OI PARADIGMA!

Näkökulmia tieteen periaatteisiin ja käsityksiin Krohneista nykypäivään

Vasta sen jälkeen kuin toisinnot on koottu, tarkastettu ja maantieteellisesti järjestetty, voi alkaa tutkimuksen-alaisen seikan analyysi piirre piirteeltä. Tarkoituksena on saada alkumuodot eri kohdissaan selville ja joka kerta toimitetaan ikäänkuin äänestys eri toisintojen välillä. - - Kansanrunoustutkimuksen, niinkuin kaiken tutkimuksen on ollut täytymys axiomina eli selviönä olettaa, että sen käsiteltävät ainekset ovat lähteneet järjellisistä alkuluonnoksista; sillä missä ei ole järkeä, siellä ei voi olla tiedettäkään. (Kaarle Krohn 1909: Suomalaisesta kansanrunoudentutkimuksen metodista, *Valvoja*.)

Kaarle Krohnin virkaanastujaisesitys esitteli suomalaista metodologiaa, maantieteellis-historiallista menetelmää, jonka tarkoituksena oli saada selville runon alkumuoto, syntypaikka ja -aika. Menetelmää on kuvattu tieteelliseksi ja kansainväliseksi murrokseksi, joka muutti *Kalevalaan* pohjautuvan romanttis-idealistisen suhtautumisen kansanrunouteen kehitysohjelmiseksi. Tutkimuksen suuntautuksessa runojen alkulähteille syveni käsitys *Kalevalasta* epäaitona ja sopimattomana folkloristiikan tutkimuskohteeksi.

Kalevalaseuran vuosikirja juhlistaa 100-vuotista taivaltaan pureutumalla tieteen tekemisen vallitseviin ja alati muuttuviin paradigmoihin sekä paradigmojen ihanimpaan ja kamalimpaan työkaluun, metodiin. Evolutionistinen tiedon käsitys määrittä tiukasti folkloristiikan tutkimusta sen ensimmäiset vuosikymmenet – Kalevalaseuran vuosikirjan ensimmäisen numeron ilmestyessä vuonna 1921 tieteen tekeminen alkoi suuntautua kohti kulttuuria kokonaisvaltaisemmin ymmärtävään tutkimusotteeseen.

Folkloristiikan kansainvälisyys juontuu Krohnien metodista, mutta paradigmat saattavat viedä tieteenalaa myös sisäänpäin. Paradigma on vallitsevien periaatteiden, uskomusten, arvostusten ja normien muodostama viitekehys, johon sisältyy käsitys oikeasta teoriasta ja tutkimusotteesta. Siten paradigmaan liittyy aina myös alistamisen ja autoritaarisen elementit suhteessa muihin suuntauksiin ja ajattelumalleihin. Tiukat metodit tai oppialojen rajat eivät enää välttämättä määritä tieteellistä keskustelua, mutta mikä onkaan tämän hetken suuri paradigma ja onko sellaista ylipäänsä. Mitä metodeja nykypäivän tutkijat käyttävät? Minkälaisia kytköksiä ja jännitteitä paradigmat aiheuttavat; mistä puhutaan, mistä vaietaan? Miten erilaiset ”käänteet” ohjaavat tutkimusentekoa?

Kutsumme kirjoittajiksi folkloristiikan ja lähialojen tutkijoita – etnologeja, kansatieteilijöitä, kulttuuriantropologeja, arkeologeja ja uskontotieteilijöitä. Artikkeleissa on mahdollista käsitellä erilaisia paradigmoja, niiden vaihtoksia, merkityksiä, historiallisia jännitteitä ja valta-asemia, metodien kehityspolkuja ja uusia valtauksia. Artikkelit voi myös tarkastella yhden tutkijan tai kirjoittajan omia paradigmoja. Myös aineistolähtöiset menetelmäpohdinnat ovat tervetulleita.

Toivomme, että tieteen paradigmat kiinnostavat Sinua ja että vastaisit kirjoituskutsuun myöntävästi **Niina Hämäläiselle 28.2.2020 mennessä** osoitteeseen niina.hamalainen@kalevalaseura.fi. Samalla toivomme saavamme Sinulta artikkelin työotsikon ja lyhyen kuvauksen sisällöstä. Lähetämme sen jälkeen Sinulle kirjoitusohjeet. Artikkeleiden, joiden suositeltava pituus on noin 12–15 liuskaa, tulee olla valmiit 31.12.2020 mennessä.

Kirjan toimittavat toiminnanjohtaja FT Niina Hämäläinen ja tiedottaja FT Petja Kauppi Kalevalaseurasta. Sen kustantaa Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Kirja julkaistaan lokakuun lopussa 2021 Kalevalaseuran kekrinpäivän seminaarissa. Kalevalaseura maksaa kirjoituspalkkion.

Vuosikirja kuuluu SKS:n tiedesarjaan ja kirjaan tarjotut artikkelit vertaisarvioidaan. Vuosikirjan toimitusneuvostona toimii Kalevalaseuran hallitus ja vastaavana toimittajana Niina Hämäläinen.

Kalevalaseuran vuosikirja on ilmestynyt vuodesta 1921 alkaen. Vuosikirjassa on julkaistu runsaat 2 500 tutkijoiden ja muiden asiantuntijoiden kirjoittamaa artikkelia suullisesta perinteestä, perinteen- tutkijoista, *Kalevalasta*, *Kalevalan* kääntäjistä ja taiteilijoista, Lönnrotista sekä muista merkittävistä runonkerääjistämme. Lisäksi kirjassa on satoja muita artikkeleita kulttuurintutkimuksen alalta. Ks. <http://kalevalaseura.fi/vuosikirja/>